

УДК 613.99-048.445 DOI: [https://doi.org/10.31617/tr.knute.2020\(35\)06](https://doi.org/10.31617/tr.knute.2020(35)06)

Тетяна БОЖКО

E-mail: t.bozhko@knute.edu.ua

ORCID: [0000-0002-2261-4527](https://orcid.org/0000-0002-2261-4527)

к. т. н., доцент, доцент кафедри товарознавства, управління безпечністю та якістю Київського національного торговельно-економічного університету вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

Ірина ЗАГРІВАЯ

E-mail: I_Zahrivaya_FTM_19_12m_M_d@knute.edu.ua

ORCID: [0000-0001-8749-3319](https://orcid.org/0000-0001-8749-3319)

здобувач вищої освіти ступеня магістра кафедри товарознавства, управління безпечністю та якістю Київського національного торговельно-економічного університету вул. Кіото, 19, м. Київ, 02156, Україна

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАСОБІВ ЖІНОЧОЇ ГІГІЄНИ

Розроблено класифікацію засобів жіночої гігієни. Запропоновано підходи до формування асортименту засобів жіночої гігієни з огляду на тенденції розвитку ринку зазначеної продукції, які передбачають врахування споживних властивостей товару та чинників формування якості.

Ключові слова: класифікація, асортимент, якість, засоби жіночої гігієни, прокладки гігієнічні.

Божко Т., Загривая И. Классификация средств женской гигиены. Разработана классификация средств женской гигиены. Предложены подходы к формированию ассортимента средств женской гигиены с учетом тенденций развития рынка данной продукции по признакам, предполагающим принятие во внимание потребительских свойств товара и факторов формирования качества средств женской гигиены.

Ключевые слова: классификация, ассортимент, качество, средства женской гигиены, прокладки гигиенические.

Постановка проблеми. Товари інтимної жіночої гігієни становлять вагому частку ринку гігієнічних засобів. До товарної категорії засобів жіночої гігієни (ЗЖГ) належать: вкладиші до бюстгальтера; пелюшки (для породіль та ін.); підгузки (проти проблем із сечовиділенням); прокладки; засоби від поту, тампони тощо [1]. Першочергово засоби жіночої гігієни у споживачів асоціюються з виробами, що використовуються для вбирання менструальних виділень, і товарам саме цієї групи приділяється максимальна увага найпотужніших компаній-виробників.

В Україні на ринку ЗЖГ від моменту його започаткування виникла ситуація, коли перевагу мали закордонні виробники. Як такого вітчизняного ринку засобів особистої гігієни для жінок практично не існувало, тому сильні позиції посіли провідні компанії, як-от: *Procter & Gamble* (США, бренди *Tampax*, *Always*, *Whisper*, *Naturella*, *Discreet*), *SCA Hygiene Product (Essity AB)* (Швеція, бренд *Tena*, *Libresse*), *BellaTZMO* (Польща, бренд *Bella*), *Kimberly-Clark* (США, бренд *Kotex*),

Johnson & Johnson (США, бренд *Carefree*) [2; 3]. Цілком можливо, що саме з цим пов'язана відсутність стандартної вітчизняної класифікації засобів жіночої гігієни.

На сучасному етапі свого розвитку ринок ЗЖГ як у світових, так і в локальних масштабах демонструє неабияку стійкість завдяки стабільності попиту та розмаїтості асортименту пропонованої продукції. Водночас варто зазначити, що, зокрема, вітчизняна законодавчо-нормативна база в цій сфері дуже слабка. Виробництво прокладок на підприємствах здійснюється тільки за внутрішніми документами, розробленими технологами компаній. Ще у 2013 р. цю продукцію вилучено з переліку медичних виробів, про що свідчить наведення визначення терміну "Медичний виріб" у Технічному регламенті щодо медичних виробів [4]. Також відсутня єдина думка щодо створення та впорядкування класифікації усього асортименту засобів жіночої гігієни.

Так, згідно з класифікацією за додатком 2 до Закону України "Про митний тариф України" [5] ЗЖГ належать до групи 96 "Різні готові вироби", водночас за Єдиним закупівельним словником ДК 021:2015 [6] ці товари віднесено до підрозділу 33000000-0 "Медичне обладнання, фармацевтична продукція та засоби особистої гігієни". Проте не весь асортимент засобів жіночої гігієни охоплено зазначеним класифікатором (зокрема стосовно менструальних чаш), саме тому для подальшого, більш глибокого вивчення властивостей сировини та уніфікації робіт щодо оцінки якості зазначеної продукції вкрай важливою є наявність їх чіткої всеохопної класифікації, що й визначає актуальність цього дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, а також звітів, доступних у мережі Інтернет, дає змогу засвідчити, що ринок ЗЖГ є одним із найбільш гнучких та динамічних, зокрема, й то му, що практично всі його учасники постійно або створюють нові види продукції, або ж модифікують уже наявну, розширюючи у такий спосіб цільову аудиторію споживачів.

До загальних тенденцій розширення асортименту ЗЖГ варто віднести роботу компаній-виробників щодо зменшення товщини прокладок. Проте якість засобів жіночої гігієни, які вироблялися на теренах країн СНД, початково поступалася імпортним аналогам, оскільки, зокрема російські підприємства, використовували розпушену целюлозу, а цей матеріал не давав можливості створювати тонкі прокладки [7]. Отже, конкурентними перевагами виробників виявляються не лише вартість продукції, але й сама пропозиція, що стає дедалі унікальнішою та такою, що задовольняє різні категорії споживачів [8].

Загалом ринок ЗЖГ зростає завдяки динаміці продажів прокладок і тампонів. Цьому сприяли й агресивні рекламні кампанії, що мали на меті не стільки представлення продукції, скільки просвітницьку місію щодо цільової аудиторії, ознайомлення її з новим видом товару, внаслідок чого формувався стійкий попит і спостерігалось

щорічне збільшення обсягів продажів на 20–25 %, а також швидке зростання виробництва й імпорту ЗЖГ. З насиченням ринку темпи збільшення продажів дещо впали й у 2009–2010 рр. становили 14–15 % [8]. У цей період виробники майже не виводили на ринок нових видів продукції, натомість розширювали асортимент в економкласі та проводили експерименти з кількістю засобів у пакованні. Варто зазначити також різницю у споживанні між мешканцями мегаполісів та периферії – жителі регіонів через фінансові проблеми частіше купували недорогі засоби гігієни.

У міру насичення ринку темпи зростання наближаються до середньосвітових, які не перевищують 5 % на рік. Рівень споживання сучасних гігієнічних засобів в Україні наразі поступається показникам більш розвинених країн, здебільшого через менший попит на них у регіонах проти великих міст. Найбільш динамічно (10–15 % на рік) розвивається сегмент прокладок і тампонів для щоденного використання. Майже 20 % продажів ЗЖГ у цьому сегменті припадає на прокладки з освіжаючим ароматом. Тампони мають поки значно меншу частку, але продажі їх збільшуються швидшими темпами, особливо у вартісному вимірі, й вже становлять близько 20 % сегмента. Частка засобів гігієни для особливих днів у вартісному вимірі перевершує всі інші сегменти цього ринку, займаючи більше половини [8].

Протягом 2018 р. динаміка ринку ЗЖГ зростала. Але у 2018 р. показники на 25 % нижчі, ніж у 2014 р. Це пояснюється тим, що у 2015 р. відбувся спад економіки і ринок засобів гігієни постраждав: його показники становили 50 % від попереднього значення [9].

Аналіз даних експортно-імпортних операцій, наданих Державною фіскальною службою України [10], дає змогу констатувати, що, зокрема, у 2018 р. ЗЖГ експортувалися до країн СНД, Європи, Азії, Африки та ін.

Отже, ринку ЗЖГ властиві певні ознаки, зважаючи на які його можна назвати розвинутим. До таких належать: стійке конкурентне середовище; очевидні лідери – представники потужних світових підприємств; бренди, що мають постійний попит; стійка аудиторія споживачів та споживних переваг; нездоланий поріг входження до бізнесу для нових операторів ринку. Саме це й зумовлює потребу в розробленні сучасної класифікації ЗЖГ з урахуванням новітніх досягнень у технології їх виробництва.

Варто зазначити, що питанням класифікації непродовольчих товарів, зокрема й засобів особистої гігієни, присвячено низку наукових праць вітчизняних науковців [11; 12].

Так, наприклад, у монографії [11] головну увагу зосереджено на розробленні загальної класифікації непродовольчих товарів. Однак класифікацію та асортимент засобів жіночої гігієни взагалі не висвітлено. Л. В. Андрієвська [12] у своїй праці зробила акцент на класифікації паперових виробів санітарно-гігієнічного призначення.

Водночас саме засобам жіночої гігієни належної уваги в галузі товарознавства наразі не приділено.

Мета статті – розробити вітчизняну класифікацію засобів жіночої гігієни з урахуванням сучасного, наявного на українському ринку асортименту зазначеної продукції.

Об'єкт дослідження – асортимент засобів жіночої гігієни, представлений на ринку України.

Матеріали та методи. Для розроблення класифікації обрано фасетний метод [13], який передбачає паралельний розподіл ЗЖГ за незалежними класифікаційними ознаками та характеризується гнучкістю (здатністю припускати можливі подальші зміни в номенклатурі та/або асортименті).

Результати дослідження. Аналіз інформації з відкритих джерел провідних компаній-виробників ЗЖГ свідчить, що під час виготовлення останніх використовується найрізноманітніша сировина. Для виробництва прокладок і тампонів застосовують переважно бавовну, різноманітні полімери та абсорбентні речовини, а для виготовлення менструальних чаш – силікон. Як допоміжна сировина можуть також використовуватись ароматизатори, чорнила і навіть небезпечні речовини (фталати, пластифікатори, сполуки хлору), які зашкоджують організму жінки [14–17].

У різних країнах класифікація ЗЖГ є неформальною, проводиться неоднаково і залежить від їхнього виду, призначення, складу сировини тощо. Зокрема, в Росії розроблено стандарт лише на гігієнічні прокладки (пакети) – ГОСТ Р 52483–2005 "Прокладки (пакеты) женские гигиенические" [18]. Згідно з цим ГОСТом прокладки гігієнічні жіночі поділяються на види та класи: прокладки щоденні 1-го і 2-го класів, прокладки для критичних днів 1-го і 2-го класу із середньою й високою вологовбиральною здатністю та нічні, що використовуються під час сильних виділень, 1-го класу із середньою і високою вологовбиральною здатністю та 2-го класу із середньою вологовбиральною здатністю.

Натомість сучасний ринок представлений безліччю ЗЖГ; усі вони різняться між собою характеристиками і властивостями. До них належать: одноразові гігієнічні прокладки, прокладки багаторазового використання, тампони та менструальні чаші.

Прокладки жіночі гігієнічні – це багатошарові вбираючі вироби одноразового чи багаторазового використання, призначені для вбирання й утримання зовнішніх виділень у жінок під час менструального і міжменструального періодів, що використовуються як засоби особистої гігієни [18].

Тампон гігієнічний – засіб жіночої гігієни, призначений для поглинання менструальних виділень шляхом розміщення у піхві під час менструації до насичення менструальною кров'ю [19]. Тампони виготовляються з м'яких матеріалів, які характеризуються добрим

вологопоглинанням – найчастіше це вата. Кілька шарів цього матеріалу щільно прошивають, скручують і спресовують так, щоб він набув циліндричної форми. За інформацією про виробників тампонів у Європі, що виокремлюються в межах Групи НАРСО (Комітет виробників гігієнічних абсорбентів) EDANA [20] (саме таку класифікацію використовують і виробники США), тампони поділяють за ступенем поглинання вологи на 6 класифікаційних груп – крапель. Таку класифікаційну ознаку можна впровадити в класифікації тампонів в Україні, оскільки більшість товарів на вітчизняному ринку – саме від європейських виробників та компаній США.

Менструальна чаша – це невеликий контейнер чашоподібної форми, який призначений для збирання менструальної крові. Чаші виробляють із медичного силікону, завдяки чому вони легко входять у піхву і набувають її форми [21; 22].

Отже, асортимент ЗЖГ, пропонується споживачам, містить виробів різних форм та конструкційних особливостей. Саме тому доцільним є розроблення *уніфікованої класифікації засобів жіночої гігієни* в Україні, яка дасть змогу чітко окреслити всі ознаки, систематизувати знання про ЗЖГ та слугуватиме підґрунтям для подальших наукових досліджень у сфері санітарно-гігієнічних засобів.

На початку всі відомі засоби жіночої гігієни згруповано, відповідно до їхніх основних конструкційних особливостей (*табл. 1*).

Таблиця 1

Групова класифікація засобів жіночої гігієни

Товарна група	Об'єм вологи, що поглинається (збирається), г крові	Тривалість разового застосування, год	Спосіб використання	Збирання виділень
Прокладки	Від 1 до 70	До 12 год для щоденних прокладок; до 6–8 год для звичайних	Зовнішнє використання	Абсорбція
Тампони	Від 1 до 21	≤ 6–8	Введення в середину піхви	Збирання у ємність
Менструальні чаші	Від 1 до 42	≤ 6		

Джерело: розроблено авторами за [18–25].

Основними класифікаційними ознаками (див. *табл. 1*) обрано 4 показники: об'єм вологи, що поглинається (збирається); тривалість разового застосування; спосіб використання та збирання виділень.

Всебічний аналіз наявного асортименту ЗЖГ, їхніх властивостей і використання дав змогу встановити методологічною базою класифікації прокладок, тампонів та менструальних чаш відповідні групи ознак (*табл. 2–4*).

Таблиця 2

Класифікація засобів жіночої гігієни за ознаками, що характеризують чинники формування якості

Класифікаційна ознака	Група товарів
Спосіб виготовлення	Клейовий; прошивний; комбінований; інший
Вид сировини, що використовується	Полімери (поліетилен, поліестер та інші); синтетичні смоли; бавовна; ароматизатор; чорнило; папір, вкритий силіконом; гель (суперабсорбент); медичний силікон; термопластичний еластомер (ТПЕ); гума (латекс); інші сировинні матеріали
Вид добавок, що формують запах	Натуральна сировина; штучні та синтетичні ароматичні добавки; без ароматичних добавок

Джерело: розроблено авторами за [18–25].

Таблиця 3

Класифікація прокладок і тампонів за ознаками, що характеризують їхні споживні властивості

Класифікаційна ознака	Група товарів за класифікаційними ознаками	
	прокладки	тампони
Призначення	Для щоденного використання; для вбирання менструальних виділень; урологічні; післяпологові; лікувально-профілактичні	Для вбирання менструальних виділень; лікувально-профілактичні
Направленість дії	Без заявленої оздоровчої дії на організм людини; із заявленим позитивним впливом на здоров'я та рекомендаціями щодо використання	
Розміри	S; M; L	Міні; звичайні; супер
Вологовбирність	Light (1 крапля); normal (2 краплі); super (3 краплі); super plus (4 краплі); night (5 крапель)	1 крапля; 2 краплі; 3 краплі; 4 краплі; 5 крапель; 6 крапель
Повторність використання	Одноразові; багаторазові	
Розширення	–	Аксіально; радіально
Форма	Пряма; анатомічна (стандартна/normal); V-подібна (tanga) – для білизни типу стрінги	–
Абсорбент	Гель; рослинна сировина; синтетична сировина; комбінований	Рослинна сировина; синтетична сировина; комбінований
Вид верхнього шару	Полімерний із перфорацією; полімерний, імітація під бавовну; бавовняний	Бавовняний із полімерними перфорованими крильцями; полімерний, імітація під бавовну; бавовняний
Характер ароматизатора	Трав'яні; квіткові; без запаху	
Колір	Білий; чорний; рожевий; різнобарвний; інший	Білий; інший
Наявність аплікатора	–	З аплікатором; без аплікатора

Класифікаційна ознака	Група товарів	
	прокладки	тампони
Спосіб отримання малюнка	Друкований; тиснення; використання художньо оздоблених тканин; без малюнка	-
Спосіб кріплення до білизни	За допомогою крилець; за допомогою клейового шару на нижній поверхні прокладки; за допомогою застіжки (кнопка, гудзик та петля, інші); комбінований	-
Наявність аніонового чіпу	З аніоновим чіпом; без аніонового чіпу	-
Наявність крилець	З крильцями; без крилець	-
Матеріал індивідуального пакування	Полімерна плівка; нетканий матеріал; паперове пакування (для рекламних цілей); інший	
Вид зовнішнього пакування	Полімерне пакування; коробка; інше пакування	

Джерело: розроблено авторами за [18–25].

Таблиця 4

Класифікація менструальних чаш за ознаками, що характеризують їхні споживні властивості

Класифікаційна ознака	Група
Призначення	Для збирання менструальних виділень
Направленість дії	Без можливості використання під час сексуального контакту; з можливістю використання під час сексуального контакту
Розміри	S; M; L; XL
Ємність, мл	23; 28; 34; 42
Ступінь жорсткості	Sport (жорстка); Classic (середньої жорсткості); Soft (м'яка)
Повторність використання	Одноразові; багаторазові
Форма контейнера	Чаша-дзвоник; чаша-диск
Форма кінчика контейнера	Без кінчика; кільце; кулька; хвостик
Колір менструальної чаші	Білий; рожевий; безбарвний (прозорий); інший
Матеріал індивідуального пакування	Полімерна плівка; тканина; нетканий матеріал; паперове пакування (для рекламних цілей); інший
Вид зовнішнього пакування	Полімерне пакування; коробка; інше пакування

Джерело: розроблено авторами за [18–25].

Розроблена на основі систематизації наявних та виділення нових ознак фасетна класифікація засобів жіночої гігієни зображує основні підходи до їх виробництва та споживання з урахуванням потреб і рекомендацій цільової аудиторії й може доповнюватися під час оновлення і розширення асортименту ЗЖГ в Україні та світі. Для врахування усіх особливостей кожного з видів ЗЖГ виділено класифікаційні ознаки. Так, зокрема, загальна класифікація знайомить із засобами жіночої гігієни та створює фундамент для детальної товарознавчої характеристики щодо кожного виду пропонованої виробниками продукції. Класифікація ЗЖГ за ознаками, що характеризують чинники формування якості, дає змогу максимально інформативно описати якісні характеристики товару та забезпечити повноту інформації для споживачів. Доцільно також удосконалити нормативну базу щодо безпечності та якості засобів жіночої гігієни.

Висновки. Проведений аналіз відкритих першоджерел уможливив розробити класифікацію засобів жіночої гігієни з метою впорядкування цієї товарної категорії на ринку України. Крім того, систематизований матеріал показує можливості для подальших досліджень у напрямі оптимізації асортименту ЗЖГ, заміни традиційних виробів екологічними й органічними, що сприятиме збереженню довкілля та формуватиме культуру жіночої гігієни третього тисячоліття.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анализ рынка средств женской гигиены в России. *Discovery Research Group*. URL: <https://drgroup.ru/548-analiz-rynka-sredstv-lichnoj-gigieny-dlja-zhenshhin-v-rossii.html>.
2. Офіційний сайт "Проктер енд Гембл Україна". URL: <https://www.pg.com.ua/uk-UA>.
3. Офіційний сайт "Белла Україна". URL: https://bellatrade.com.ua/uk_UA/brand/bella.
4. Про затвердження Технічного регламенту щодо медичних виробів: Постанова КМУ від 20 жовтня 2013 р. (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/753-2013-п>.
5. Про Митний тариф України: Закон України від 04.06.2020 р. № 674-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text>.
6. Єдиний закупівельний словник ДК 021-2015. URL: <https://ezs.dkpp.rv.ua/index.php?search=33000000-0&type=code>.
7. Чистый рынок. Рынок средств женской гигиены. URL: http://www.ruhim.ru/article/chistyj_rinok.htm.
8. Коломієць Т., Демченко В. Стан ринку жіночих засобів гігієни в Україні. URL: http://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/7частина_листопад.pdf?fbclid=IwAR2k2iq6cQ6yG2IHrcMcEfvIwwxNI-Lehc3xzZqg5_NwmV8-bZEdqnowigvQ.
9. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

10. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua>.
11. Мазаракі А. А., Мережко Н. В., Коптюх Л. А., Індутний В. В., Мокроусова О. Р., Калуга Т. М. та ін. Класифікація непродовольчих товарів: монографія; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2016. 592 с.
12. Андрієвська Л. В. Класифікаційні ознаки паперових виробів санітарно-гігієнічного призначення. *Міжнар. наук.-практ. журнал "Товари і ринки"*. 2011. № 1. С. 110-114.
13. Зайдберг Х. М., Леонов Р. А., Шифман П. И. Фасетная классификация Ранганатана и оценка возможностей её использования: Труды Государственной публичной научно-технической библиотеки СССР. М., 1970. Вып. 3. С. 5-88.
14. Kaur Rajanbir, Kaur Kanwaljit, Kaur Rajinder. Menstrual Hygiene, Management, and Waste Disposal: Practices and Challenges Faced by Girls/Women of Developing Countries. *Journal of Environmental and Public Health*. Vol. 2018. URL: <https://www.hindawi.com/journals/jeph/2018/1730964>; <https://doi.org/10.1155/2018/1730964>.
15. Official site of TM "libresse". URL: <https://www.libresse.ua/ingredients>.
16. Official site of TM "Always". URL: <https://always.com/en-us/about-us/what-ingredients-are-in-always-pads>.
17. Van Eijk Anna Maria, Zulaika Garazi, Lenchner Madeline, Mason Linda, Sivakami Muthusamy, Nyothach Elizabeth et al. Menstrual cup use, leakage, acceptability, safety, and availability: a systematic review and meta-analysis. *Lancet Public Health* 2019. URL: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6669309>.
18. ГОСТ Р 52483. Прокладки (пакеты) женские гигиенические. Общие технические условия. URL: <http://docs.cntd.ru/document/gost-r-52483-2005>.
19. Все, що ви хотіли знати про тампони. URL: <https://www.jnjconsumer.com.ua/ob/o-brende-ob/vse-cto-vy-hoteli-znat-pro-tampony>.
20. Edana code of practice for tampons. URL: [https://www.edana.org/docs/default-source/absorbent-hygiene-products/tampons-code-of-practice-\(english\).pdf?sfvrsn=cdc0c491_4](https://www.edana.org/docs/default-source/absorbent-hygiene-products/tampons-code-of-practice-(english).pdf?sfvrsn=cdc0c491_4).
21. Сколозdra Н. Міфи про менструацію: що ви могли не знати про багаторазові засоби жіночої гігієни. URL: https://health.24tv.ua/bagatorazovi_zasobi_zhinochoyi_gigiyeni_yak_koristuvatisya_menstrualnoyu_chasheyu_n1221491.
22. Менструальна чаша: плюси, мінуси та як використовувати. URL: https://health.24tv.ua/menstrualna_chasha_plyusi_minusi_ta_yak_vikoristovu_vati_n1078512.
23. Какими бывают ежедневные прокладки? URL: <https://www.diva.by/health/womanshealth/hygiene/46432.html>.
24. Аніонові прокладки – знайомство з новою продукцією від "А" до "Я". URL: <https://uk.meadowbrookneurology.net/920-.html>.
25. Серкова Ю. 4 многоразовых средства гигиены. URL: <https://the-challenger.ru/zdorove/uhod-za-soboj/h-mnogorazovyh-sredstv-gigieny>.

Стаття надійшла до редакції 01.06.2020.

Bozhko T., Zahrivaia I. Classification of female hygiene products.

Background. Products of female intimate hygiene make up a significant share of the hygiene products market. Consumers associate female hygiene products with products used to absorb menstrual secretions; and the products of this group are given maximum attention by the most powerful manufacturers. Clear comprehensive classification is extremely important for further, more in-depth study of the properties of raw materials and unification of work to assess the quality of these products.

An analysis of recent research and publications has shown that despite some scientific developments in the field of modern non-food commodity science, there is no comprehensive classification of female hygiene products in Ukraine.

The aim of the work is to develop a domestic classification of female hygiene products taking into account the current range of these products available on the Ukrainian market.

Materials and methods. To develop the classification, the facet method was chosen, which provides for a parallel distribution of female hygiene products by independent classification features and is characterized by flexibility (the ability to predict possible future changes in the nomenclature and / or range).

Results. Developed on the basis of systematization of existing features and selection of new faceted classification of female hygiene products reflects the main approaches to their production and consumption, taking into account the needs and recommendations of the target audience and can be supplemented by updating and expanding the range of female hygiene products in Ukraine and around the world. To take into account all the features of each of the types of female hygiene products classification features are allocated. Thus, in particular, the general classification acquaints with the means of female hygiene and creates a foundation for detailed commodity characteristics for each type of products offered by manufacturers. The classification of female hygiene products on the signs that characterize the factors of quality formation, allows to describe as qualitatively as possible the qualitative characteristics of the product and to ensure the completeness of information for consumers.

Conclusion. The analysis of open sources made it possible to develop a classification of female hygiene products in order to streamline this product category in the Ukrainian market. In addition, the systematized material shows opportunities for further research in the direction of optimizing the range of female hygiene products, replacing traditional products with ecological and organic, which will help preserve the environment and form a culture of third millennium women's hygiene.

Keywords: classification, assortment, quality, female hygiene products, hygienic linings.

REFERENCES

1. Analiz rynku sredstv zhenskoy gigieny v Rossii [Analysis of the market for female hygiene products in Russia]. *Discovery Research Group*. Retrieved from <https://drgroup.ru/548-analiz-rynka-sredstv-lichnoj-gigieny-dlja-zhenshhin-v-rossii.html> [in Russian].
2. *Oficijnyj sajт "Procter end Gembl Ukrai'na" ["Procter & Gamble Ukraine" official website]*. Retrieved from <https://www.pg.com.ua/uk-UA> [in Ukrainian].
3. *Oficijnyj sajт "Bella Ukrai'na" ["Bella Ukraine" official website]*. Retrieved from <https://bellatrade.com.ua/uk-UA/brand/bella> [in Ukrainian].
4. *Postanova KMU vid 20 zhovtnja 2013 r. (zi zminamy i dopovnennjamy) "Pro zatverdzhennja Tehnichnogo reglamentu shhodo medychnyh vyrobiv" [Resolution of the Cabinet of Ministers of October 20, 2013 (as amended) "On approval of the Technical Regulations for medical devices"]*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/753-2013-п> [in Ukrainian].

5. *Zakon Ukrainy Pro Mytnyj taryf Ukrainy: vid 04.06.2020 r. № 674-IX [Law of Ukraine On the Customs Tariff of Ukraine: dated 04.06.2020 № 674-IX]*. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text> [in Ukrainian].
6. *Jedynyj zakupivel'nyj slovnyk DK 021-2015 [The only purchasing dictionary DK 021-2015]*. Retrieved from <https://ezs.dkpp.rv.ua/index.php?search=33000000-0&type=code> [in Ukrainian].
7. *Chistyj rynek. Rynok sredstv zhenskoj gigieny [Clean market. Female hygiene products market]*. Retrieved from http://www.ruhim.ru/article/chistyj_rinok.htm [in Russian].
8. Kolomijec', T., & Demchenko, V. *Stan rynku zhinochych zasobiv gigijeny v Ukraini [The state of the market of female hygiene products in Ukraine]*. Retrieved from http://el-conf.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/7частина_листопад.pdf?fbclid=IwAR2k2iq6cQ6yG2IHrcMcEfvIwwxNI-Lehc3xzZqg5_NwmV8-bZEdqngwivQ [in Ukrainian].
9. *Oficijnyj sajt Derzhavnoi' sluzhby statystyky Ukrainy [Official site of the State Statistics Service of Ukraine]*. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
10. *Oficijnyj sajt Derzhavnoi' fiskal'noi' sluzhby Ukrainy [Official site of the State Fiscal Service of Ukraine]*. Retrieved from <http://sfs.gov.ua> [in Ukrainian].
11. Mazaraki, A. A., Merezhko, N. V., Koptjuh, L. A., Indutnyj, V. V., Mokrousova, O. R., Kaluga, T. M. et al. (2016). *Klasyfikacija neprodovol'chych tovariv [Classification of non-food products]*. A. A. Mazaraki (Ed.). Kyi'v: Kyi'vs'kyj nacional'nyj torgovel'no-ekonomichnyj universytet [in Ukrainian].
12. Andrijevs'ka, L. V. (2011). *Klasyfikacijni oznaky paperovyh vyrobiv sanitarnogigijenichnogo pryznachennja [Classification features of paper products for sanitary and hygienic purposes]*. *Mizhnarodnyj naukovo-praktychnyj zhurnal "Tovary i rynky" – International Scientific and Practical Journal "Commodities and Markets", 1*, 110-114 [in Ukrainian].
13. Zajdberg, H. M., Leonov, R. A., & Shifman, P. I. (1970). *Fasetnaja klassifikacija Ranganatana i ocnka vozmozhnostej ejo ispol'zovanija [Ranganatan faceted classification and assessment of the possibilities of its use]*. *Trudy Gosudarstvennoj publichnoj nauchno-tehnicheskoy biblioteki SSSR – Proceedings of the State Public Scientific and Technical Library of the USSR*. (Issue 3), (pp. 5-88). Moscow [in Russian].
14. Kaur Rajanbir, Kaur Kanwaljit, & Kaur Rajinder. *Menstrual Hygiene, Management, and Waste Disposal: Practices and Challenges Faced by Girls/Women of Developing Countries*. Mynepalli K. C. Sridhar (Ed.). *Journal of Environmental and Public Health*. Vol. 2018. Retrieved from <https://www.hindawi.com/journals/jeph/2018/1730964>; <https://doi.org/10.1155/2018/1730964> [in English].
15. *Official site of TM "libresse"*. Retrieved from <https://www.libresse.ua/ingredients> [in English].
16. *Official site of TM "Always"*. Retrieved from <https://always.com/en-us/about-us/what-ingredients-are-in-always-pads> [in English].
17. Van Eijk, Anna Maria, Zulaika, Garazi, Lenchner, Madeline, Mason, Linda, Sivakami, Muthusamy, Nyothach, Elizabeth et al. *Menstrual cup use, leakage, acceptability, safety, and availability: a systematic review and meta-analysis*. *Lancet Public Health 2019*. Retrieved from <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6669309> [in English].
18. *Prokladki (pakety) zhenske gigienicheskie. Obshhie tehniczeskie uslovija [Female hygiene pads (packages). General specifications]*. *GOST R 52483*. Retrieved from <http://docs.cntd.ru/document/gost-r-52483-2005> [in Russian].
19. *Vse, shho vy hotily znaty pro tampony [Everything you wanted to know about tampons]*. Retrieved from <https://www.jnjconsumer.com.ua/ob/o-brende-ob/vse-chtovy-hoteli-znat-pro-tampony> [in Ukrainian].
20. *Edana code of practice for tampons*. Retrieved from [https://www.edana.org/docs/default-source/absorbent-hygiene-products/tampons-code-of-practice-\(english\).pdf?sfvrsn=cde0c491_4](https://www.edana.org/docs/default-source/absorbent-hygiene-products/tampons-code-of-practice-(english).pdf?sfvrsn=cde0c491_4) [in English].

21. Skolozdra, N. *Mify pro menstruaciju: shho vy mogly ne znaty pro bagatorazovi zasoby zhinochoi' gigijeny* [Myths about menstruation: what you might not know about reusable female hygiene products]. Retrieved from https://health.24tv.ua/bagatorazovi_zasobi_zhinochoyi_gigiyeni_yak_koristuvatisya_menstrualnoyu_chash_eyu_n1221491 [in Ukrainian].
22. *Menstrual'na chasha: pljusy, minusy ta jak vykorystovuvaty* [Menstrual cup: pros, cons and how to use]. Retrieved from https://health.24tv.ua/menstrualna_chasha_plyusi_minusi_ta_yak_vikoristovuvati_n1078512 [in Ukrainian].
23. *Kakimi byvajut ezhednevnye prokladki?* [What are panty liners?]. Retrieved from <https://www.diva.by/health/womanshealth/higiene/46432.html> [in Russian].
24. *Anionovi prokladky – znajomstvo z novoju produkcijeju vid "A" do "Z"* [Anion liners – acquaintance with new production from "A" to "Z"]. Retrieved from <https://uk.meadowbrookneurology.net/920-.html> [in Ukrainian].
25. Serkova, Ju. *4 mnogorazovyh sredstva gigijeny* [4 reusable hygiene products]. Retrieved from <https://the-challenger.ru/zdorove/uhod-za-soboj/h-mnogorazovyh-sredstv-gigijeny> [in Russian].